

Vergaderjaar 2015–2016

33 043

Groene economische groei in Nederland (Green Deal)

Nr. 70

BRIEF VAN DE MINISTER VAN ECONOMISCHE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 29 juni 2016

Hierbij informeer ik u over de uitvoering van de motie Van Tongeren (Kamerstuk 30 196, nr. 438). De motie verzoekt de regering om in de topsectoren Energie, Hightech en Logistiek meer aandacht te besteden aan elektrische en zelfrijdende voertuigen.

Ambities van het kabinet op het terrein van elektrisch vervoer

Nederland behoort wereldwijd tot de koplopers op het terrein van elektrisch vervoer met ruim 94.000 elektrische voertuigen en 23.350 (semi-)publieke laadpunten. Ik heb uw Kamer onlangs met de uitvoering van zowel de motie Vos c.s. (Kamerstuk 33 043, nr. 68) als de motie Groot (Kamerstuk 32 800, nr. 43) geïnformeerd over de ambities die ik samen met het Formule E-Team, in lijn met het Energieakkoord, heb verwoord in de Green Deal Elektrisch Vervoer 2016–2020: In 2020 heeft 10% van de nieuwverkopen een elektrische aandrijflijn en in 2025 heeft 50% van de nieuw verkochte auto's een elektrische aandrijflijn, waarvan 30% (oftewel 15% van het totaal) volledig elektrisch is.

In de Green Deal Elektrisch Vervoer 2016–2020 heb ik aangegeven dat ik een sterkere verankering nastreef van Elektrisch Vervoer (EV) als cross-sectoraal thema in de topsectoren HTSM, Energie en Logistiek. Dat doe ik door relevante organisaties, kennisinstellingen en bedrijven bijeen te brengen en te stimuleren om elektrisch vervoer als cross-sectoraal thema sterker te verankeren in het Topsectorenbeleid. De motie geeft steun aan wat ik met de partijen uit het Formule E-Team op 14 april jongstleden heb afgesproken bij het ondertekenen van de Green Deal.

Elektrische en zelfsturende voertuigen in de topsectoren Energie, HTSM en Logistiek

Op dit moment wordt elektrisch vervoer op verschillende wijzen geadresseerd in de topsectoren Energie, HTSM en Logistiek. Zelfsturend vervoer is een belangrijk onderwerp in de Topsector HTSM en komt ook indirect via het netwerk in de Topsector Logistiek aan de orde.

Topsector Energie

In de Topsector Energie wordt vooral in het programma en in de projecten van het TKI Urban Energy (UE) aandacht besteed aan elektrisch vervoer. De infrastructuur voor het laden en ontladen van elektrische voertuigen en de energie-infrastructuur (elektriciteitsnetten) sluiten op elkaar aan en overlappen elkaar. Met onder andere de beweging tot decentralisering van de energievoorziening (veel meer lokale duurzame opwekking) en de opkomst van elektrisch vervoer, zal het huidige elektriciteitsnet niet langer volstaan. Er zijn derhalve intelligente oplossingen noodzakelijk om het elektriciteitsnet flexibeler te maken en kostbare verzwaringen te matigen of te voorkomen.

Het Nederlandse elektriciteitssysteem is zeer betrouwbaar en kan vooralsnog ook de teruglevering van stroom aan. Als de toename van met name zonnestroom, maar ook warmtepompen en elektrisch vervoer substantieel wordt, zijn voor een stabiele elektriciteitsvoorziening flexibiliteitsoplossingen nodig. Elektrisch vervoer en warmtepompen met opslag kunnen die flexibiliteit leveren. Bij een sterke toename van het aantal elektrische voertuigen, in combinatie met de forse groei van de opslagcapaciteit van batterijen en prijsdaling van batterijpakketten, kunnen miljardeninvesteringen in het verzwaren van de netinfrastructuur voorkomen worden.

Binnen het TKI Urban Energy worden diverse projecten op het terrein van elektrisch vervoer uitgevoerd, onder andere via de MIT-regeling. Het betreft bijvoorbeeld projecten op het terrein van geïntegreerde EV-laadpunten (laadpunten geïntegreerd in lantaarnpalen), slim en flexibel laden en smart grids in balans, een project om netverzwaring te voorkomen.

Het TKI Gas binnen de Topsector Energie ontwikkelt op dit moment een roadmap voor waterstof. Waterstof is basismateriaal voor de energie-intensieve industrie en kan dienen als brandstofcel voor elektrisch vervoer.

Topsector Hightechsystemen en Materialen

Binnen de Topsector HTSM zijn de thema's elektrische en zelfrijdende voertuigen expliciet opgenomen in de automotive roadmap. Met maatschappelijke uitdagingen op het gebied van emissie, congestie en (verkeers-)veiligheid zijn groene en slimme mobiliteit belangrijke focusgebieden van deze roadmap. Op deze basis komen publiek-private onderzoeksprojecten op het gebied van elektrisch rijden en autonoom en coöperatief rijden in aanmerking voor TKI-toeslag. Bovendien worden op basis van deze roadmap via de MIT-regeling mkb-ondernemers gestimuleerd tot samenwerking en innovatie op deze thema's. Koepelorganisatie AutomotiveNL organiseert workshops en netwerkbijeenkomsten. Binnen de Topsector HTSM heeft de automotive sector toegang tot middelen voor strategische beurzen, waarmee de thema's elektrisch vervoer en ITS (Intelligente Transportsystemen) internationaal geagendeerd zijn. Bovendien werkt het topteam HTSM samen met het NFIA aan strategische acquisitie voor de automotive sector.

In de Topsector Logistiek is vooral de actielijn stadslogistiek en de daarbij behorende Green Deal Zero Emission Stadslogistiek (ZES) van belang. Eind 2014 tekenden ruim vijftig partijen samen met de Staatssecretaris van het Ministerie van Infrastructuur en Milieu de Green Deal Zero Emission Stadslogistiek. Naast de Ministeries van Infrastructuur en Milieu en Economische Zaken werd deze ondertekend door gemeenten, vervoerders, verladers, autofabrikanten, onderzoeksinstituten, en door verwante branche- en belangenorganisaties als BOVAG, EVO, TLN, Natuur & Milieu en Rai Vereniging. Deze partijen onderzoeken samen hoe emissievrije bevoorrading van stadskernen in praktijk gebracht kan worden. Het doel is om in 2025 zoveel mogelijk emissievrije stadslogistiek te realiseren. De uitdaging in de stad is om meer te transporteren met minder bewegingen en minder emissies.

Deelnemers aan de Green Deal ZES testen niet alleen nieuwe praktische logistieke oplossingen uit, maar ook combinaties van nieuwe technologieën, publiek-private samenwerking en aangepaste regelgeving. De Topsector Logistiek helpt bij het ontwikkelen van innovatieve stadslogistiek, ook omdat het een mooi Nederlands exportproduct kan zijn. De Topsector Logistiek heeft inmiddels een substantieel deel van de haar ter beschikking staande middelen gekoppeld aan de uitwerking van deze Green Deal.

Als het om zelfsturende auto's in relatie tot goederenvervoer en logistiek gaat, is met name platooning relevant. Platooning betreft het in een geautomatiseerd elektronisch konvooi rijden van een groep vrachtwagens waarvan de voorste vrachtwagen de leiding heeft. Nederland heeft gedurende haar voorzitterschap van de EU de European Truck Platooning Challenge geïnitieerd. Zes fabrikanten van automatische trucks – DAF Trucks, Daimler Trucks, Iveco, MAN Truck & Bus, Scania and Volvo Group – hebben vanaf verschillende Europese steden naar Nederland platooning in de praktijk gedemonstreerd, met als doel om platooning een stap verder te brengen naar implementatie.

In het Topteam Logistiek zijn in juni afspraken gemaakt over haar aanvullende bijdrage om de klimaatdoelstellingen te realiseren. Afgesproken is om, gericht per marktsegment (type goederenvervoer) uit te werken op welke wijze en wanneer CO₂-reductie effectief en efficiënt gerealiseerd kan worden. Het uitgangspunt daarbij is een combinatie van verschillende type maatregelen: Logistieke optimalisatie, gedrag, technologie en brandstof. Zodoende is de relatie gelegd tussen de actieagenda van de Topsector Logistiek en de duurzame brandstoffenvisie.

Vervolgstappen

Om aan het cross-sectorale karakter uit de Green Deal Elektrisch Vervoer 2016–2020 invulling te geven én aan de betreffende motie uitvoering te geven, zal ik de dwarsverbanden tussen de bestaande en de hierboven beschreven roadmaps dit najaar versterken en bundelen, waartoe een ronde tafel zal worden georganiseerd. Daar zal besproken worden hoe de door de sector en kennisinstellingen uit het FET gewenste actualisatie op het thema elektrisch vervoer tot stand kan komen en de diverse onderdelen kunnen gaan functioneren als een cross-sectoraal thema Elektrisch

Vervoer. Op deze manier zal ik met genoemde partijen meer focus aanbrengen in het thema elektrisch vervoer en ik zal borgen dat het een meer prominente plaats zal innemen in het Topsectorenbeleid.

De Minister van Economische Zaken,
H.G.J. Kamp